

TENT-T MOLDOVA

Proiect de reabilitare a rețelelor de drum

M3 Chișinău – Comrat – Giurgiulești – frontieră cu România

DRUMUL M3

Drumul M3 asigură cea mai scurtă legătură între capitala Chișinău și Giurgiulești, localitatea cea mai sudică a țării. În același timp, coridorul M3 face parte integrantă din drumul european E577 (Poltava – Kirovograd – Chișinău – Giurgiulești – Galați – Slobozia), asigurând conectivitatea între coridoarele europene de transport IV și IX. Traseul său central-sudic are o lungime de aproximativ 217 km și asigură o conexiune esențială pentru transportul de mărfuri și pasageri.

Traseul M3 din Moldova este în continuu proces de reconstrucție pe parcursul ultimilor ani, cu multe porțiuni reparate din ceea ce exista anterior, dar și cu segmente mari de drum nou construite, care să facă acest drum unul mult mai direct și mai rapid, ocolind majoritatea localităților.

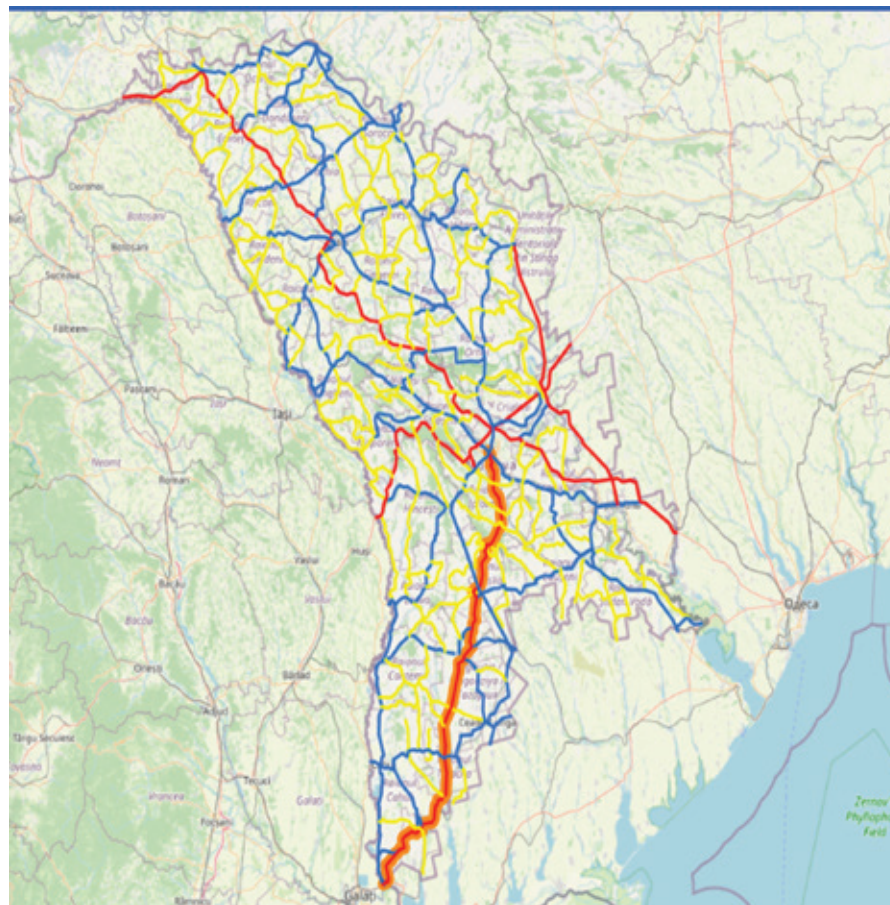
Intervențiile majore pe traseul M3 sunt:

1. Reabilitarea segmentului Porumbrei-Cimișlia - 19 km pe 2 benzi - finanțator BEI
2. Construcția centurii orașului Comrat - finanțator BEI
3. Construcția podului de la Sagaidacul-Nou, care a făcut posibilă continuarea circulației pe două benzi pe sens - finanțator Fondul Rutier.
4. Lucrări în derulare la centura orașului Vulcănești - finanțator BERD
5. Lucrări în derulare drum de ocolire a localității Slobozia Mare - finanțator BERD
6. Reabilitarea sectorului - ieșirea de pe centura Comrat pînă la centura Vulcănești - finanțator BERD
7. Reabilitarea sectorului ieșirea de pe centura Vulcănești pînă la drumul de ocolire Slobozia Mare - finanțator BERD

Proiectul de modernizare și extindere a drumului M3 continuă, având scopul de a fluidiza traficul și a asigura o legătură rutieră mai rapidă și sigură între regiuni, precum și redirectionarea traficului de tranzit, inclusiv a camioanelor de mare tonaj din localități va reduce considerabil factorii poluanți ai mediul urbanistic, cât și va spori siguranța participanților la trafic.

Sunt în proces de pregătire:

1. Centura orașului Cimișlia
2. Proiectul de execuție pentru construirea parării adiacente drumului de ocolire al satului Giurgiulești.
3. Proiectul de execuție Platforma de control vamal lângă Giurgiulești și îmbunătățirea condițiilor în PTF Giurgiulesti.

Sursa imagine: www.andsa.md Harta Drumurilor

Proiectul actual cu loturile identificate mai jos este clasificat în categoria A conform politicilor BERD. Se consideră că acesta poate avea un impact semnificativ asupra mediului și/sau societății, inclusiv efecte directe și cumulative noi, suplimentare și care nu pot fi identificate sau evaluate cu ușurință în momentul clasificării. Proiectele din categoria A necesită un proces formalizat și participativ de evaluare a impactului asupra mediului și societății (ESIA).

DESPRE PROIECT

Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană din fondurile Eastern Partnership Investment in Connectivity (EPIC) și Sustainable Infrastructure Fund și este implementat de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD). Beneficiarii instituționali sunt Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR) și Administrația Națională a Drumurilor (AND), iar beneficiarii direcți sunt utilizatorii proiectului (locuitorii comunităților și participanții la trafic).

Acest pliant informativ a fost elaborat cu sprijinul financiar al Uniunii Europene. Conținutul său intră în responsabilitatea exclusivă a echipei de proiect și nu reflectă în mod necesar viziunea Uniunii Europene sau a BERD.

Scopul acestui pliant informativ este de a oferi un rezumat al proiectului „Moldova TEN-T proiect de reabilitare a rețelelor de drum – Auditul Social și de Mediu, Evaluarea Impactului Social și de Mediu și Auditul Siguranței rutiere pentru drumul M3, 70.9km (M3 Chișinău – Comrat – Giurgiulești – frontieră cu România), (Categorie A) divizat în 4 loturi:

LOT 1 (Aeroportul Chișinău – Porumbrei, 34.4 km) km 10+00 - 44+350 – reabilitarea drumului existent

LOT 2 (Porumbrei – Cimișlia, 19 km) reabilitare & extinderea pe 19 km de drum de la 2 la 4 benzi. (Categorie A) km 44+420 – 63+430 – reabilitare/construcție

LOT 3 (Cimișlia – Comrat, 12 km) km 70+350 – 82+430 – reabilitarea drumului existent

LOT 4 (Giurgiulești ocolire și conexiune puncte de frontieră, 6.2 km) – construcția drumului de ocolire a s. Giurgiulești, r. Cahul, L= 3,85 km (conexiunea M3 și R34) și reparație capitală a drumului M3 Chișinău – Comrat – Giurgiulești – frontieră cu România, km 211,98 – 213,69 și M3.1 Giurgiulești – frontieră cu Ucraina, km 0,0 – 0,65 (drum de conexiune a punctului de trecere a frontierei de stat Giurgiulești - Reni și Giurgiulești - Galați)

OBIECTIVUL GENERAL AL PROIECTULUI

Republica Moldova intenționează să integreze infrastructura națională de transport în Rețeaua Transeuropeană de Transport (TEN-T) - obiectiv strategic stabilit în Strategia de Mobilitate 2030, prin modernizarea căilor ferate, construirea de poduri și autostrăzi și dezvoltarea de coridoare cu România și Ucraina. Proiectul sprijină conectivitatea națională și regională prin reabilitarea drumurilor prioritare care leagă Republica Moldova de Uniunea Europeană și Ucraina.

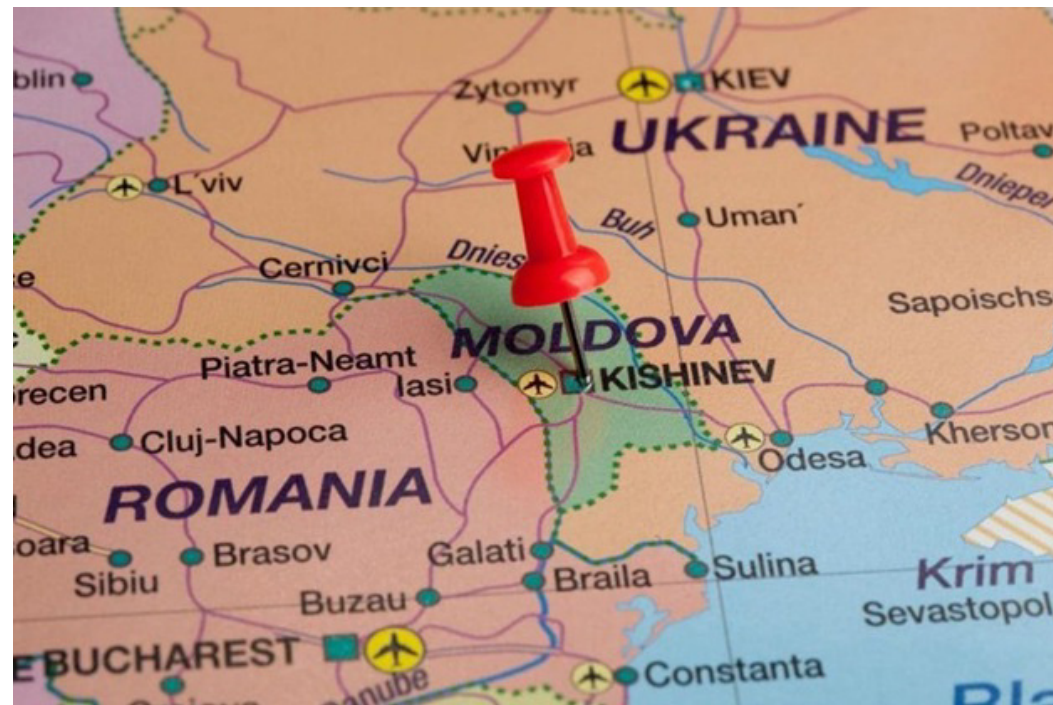
Coridoarele strategice TEN-T din Moldova sunt:

- Ungheni-Chișinău-Odesa;
- Chișinău-Giurgiulești;
- Leușeni-Chișinău-Dubăsari-Ucraina;
- Soroca-Drochia-Costești.

Programul Național de Siguranță Rutieră 2025–2030 stabilește acțiuni concrete pentru creșterea siguranței pe drumurile publice și protejarea tuturor participanților la trafic: șoferi, pietoni, cicliști și pasageri.

Măsurile prioritare sunt organizate pe următoarele direcții:

- consolidarea capacităților de management al siguranței rutiere;
- îmbunătățirea siguranței infrastructurii rutiere;
- creșterea siguranței vehiculelor;
- educarea participanților la trafic și consolidarea capacităților de aplicare a legii;
- creșterea capacității de intervenție și îngrijire post-accident.
- Implementarea Programului va contribui semnificativ la creșterea siguranței rutiere, prin reducerea numărului de accidente și promovarea unei culturi a responsabilității în trafic.

Importanța unui drum expres constă în asigurarea unei mobilități rapide și sigure, decongestionarea traficului pe arterele principale, conectarea rapidă între orașe și regiuni importante, inclusiv cu alte țări, și sprijinirea dezvoltării economice prin facilitarea transportului de mărfuri și persoane. Drumurile expres sunt o componentă esențială a infrastructurii naționale, contribuind la fluidizarea traficului și la reducerea timpilor de călătorie.

ETAPELE PROIECTULUI

Sudiile de fezabilitate, proiectele de execuție detaliate, evaluările impactului asupra mediului și auditurile de siguranță rutieră locale pentru toate loturile de proiect se află în diferite stadii de elaborare de către instituțiile competente și sunt în proces de revizuire de către un consorțiu internațional de consultanți numit de BERD (MC Mobility Consultants GmbH - Austria, în grup consultativ cu Haskoning DHV - Olanda și MM Consulting & Engineering SRL - Moldova).

În timpul planificării și dezvoltării oricărui proiect de infrastructură rutieră, este esențial să fie luate în considerare aspectele sociale, de mediu și siguranță rutieră, deoarece acestea pot afecta negativ mediul (sol, apă, aer, flora, fauna), sănătatea și bunăstarea oamenilor, precum și activitățile economice locale.

Obiectivele acestui Proiect sunt:

- Identificarea și evaluarea potențialelor impacturi negative asupra mediului și societății;
- Evaluarea respectării legislației naționale și conformitatea cu cerințele de performanță ale BERD;
- Propunerea de măsuri pentru prevenirea, minimizarea sau atenuarea impacturilor negative;
- Identificarea potențialelor oportunități care ar îmbunătăți sustenabilitatea de mediu și socială.

AUDITUL SIGURANȚEI RUTIERE

evaluarea și propunerea de includere în proiect a componentelor de siguranță rutieră fezabile din punct de vedere tehnic și economic și eficiente din punct de vedere al costurilor, pentru a atenua potențialele riscuri pentru siguranța rutieră.

EVALUAREA IMPACTULUI SOCIAL ȘI DE MEDIU

identificarea și gestionarea impacturilor și riscurilor potențiale asupra mediului, societății, sănătății și securității în muncă, sănătății comunității, materiale periculoase, situații de urgență, în toate etapele Proiectului (Planificare, Proiectare, Construcția, Exploatare și Mentenanță)

EVALUAREA BIODIVERSITĂȚII

Revizuirea datelor de referință existente privind biodiversitatea și a măsurilor propuse de proiect pentru a evita, minimiza și/sau atenua impacturile adverse potențiale și semnificative asupra biodiversității.

SECURITATEA ȘI SĂNĂTATEA

Identificarea problemelor privind sănătatea și securitatea în muncă, sănătatea comunității afectate de proiect, siguranța și securitatea, managementul traficului, pregătirea și răspunsul la situații de urgență, siguranța materialelor periculoase, violența și hărțuirea bazate pe gen.

IMPLICAREA PĂRȚILOR INTERESATE

să asigure o implicare transparentă între autorități și comunitate în toate fazele proiectului, între executorul lucrărilor (client) în faza construcției și lucrătorii săi, reprezentanții lucrătorilor, persoanele afectate de proiect (comunitate) și alte părți interesate, ca element esențial al bunelor practici internaționale

PLAN DE MANAGEMENT DE MEDIU ȘI SOCIAL

reflectă ierarhia atenuării impactului și, acolo unde este fezabil din punct de vedere tehnic și financiar, să prioritizeze evitarea și prevenirea impacturilor în detrimentul minimizării, atenuării sau compensării acestora. De asemenea, trebuie să se asigure că toate etapele relevante ale proiectului sunt structurate pentru a respecta legislația RM și cerințele de reglementare aplicabile, precum și Cerințele de Performanță (PR) ale BERD.

ETAPELE UNUI PROIECT DE REABILITARE/CONSTRUCȚIE A DRUMULUI SE DIVIZEAZĂ ÎN URMĂTOARELE COMPARTIMENTE:

La etapa de planificare și proiectare, se iau toate măsurile necesare de către autorități pentru a asigura argumentarea tehnico-economică a proiectului în alinieră cu legislația națională, standardele și bunele practici internaționale. Proiectul include următoarele măsuri de îmbunătățire a drumurilor pentru a asigura siguranța rutieră și confortul șoferilor, pasagerilor:

elementele planului și profilului sunt proiectate în conformitate cu normele tehnice în construcții;

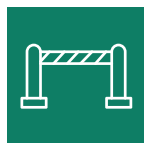
drumul va fi dotat cu noi semne rutiere;

marcaje rutiere;

stâlpi de ghidare, bariere de protecție;

bariere metalice pentru pietoni;

amenajarea indicatoarelor kilometrice;

amenajarea părților laterale ale traseului;

amenajarea acceselor către teritoriile interioare;

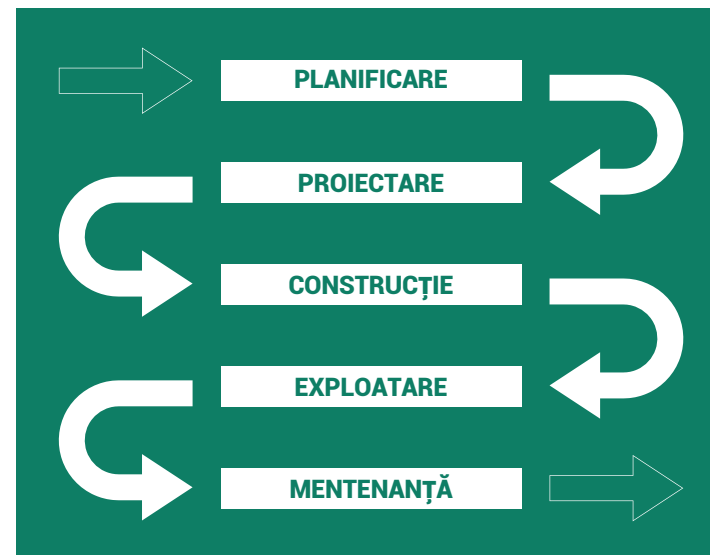
amenajarea, reconstrucția stațiilor auto, amenajarea trotuarelor;

consolidarea acostamentelor și a versanților;

reparația podurilor și altor obiecte de artă cu grad de uzură ridicat și restaurarea sistemelor de drenaj.

RISCURI ȘI IMPACTURI POTENȚIALE DE MEDIU ȘI SOCIALE, DE SIGURANȚĂ RUTIERĂ ÎN FAZA DE CONSTRUCȚIE

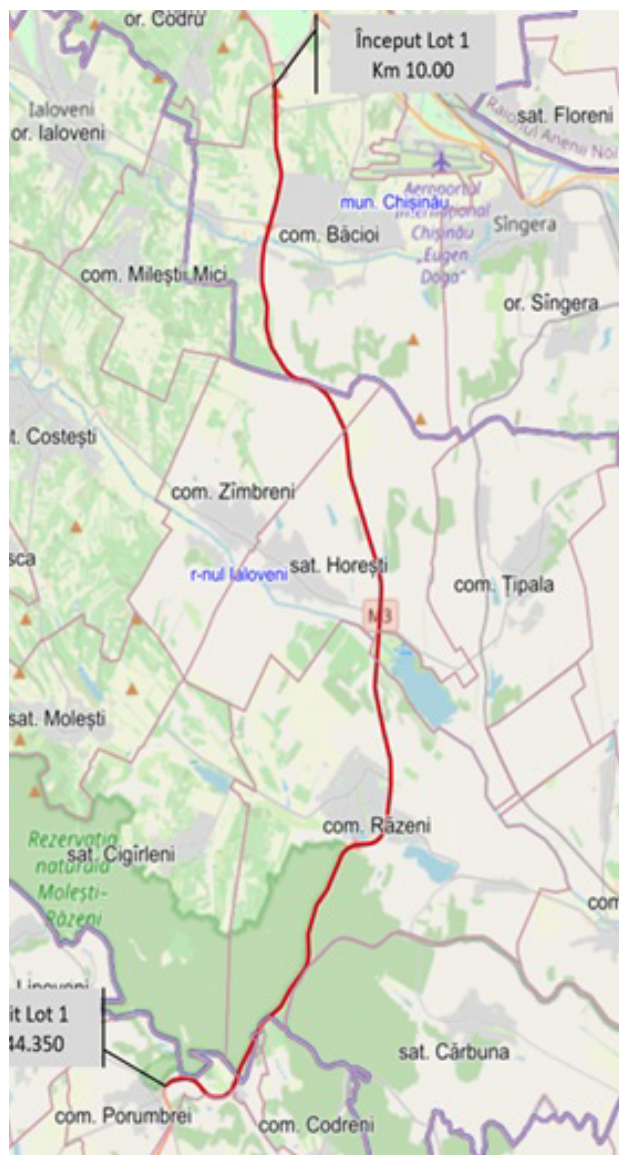
- Lucrările de construcție vor genera zgomot și emisii atmosferice, inclusiv praf, cu potențial de a perturba activitatea utilizatorilor terenurilor adiacente, inclusiv a locuitorilor de-a lungul proiectului. Deși vor fi aplicate măsuri standard de atenuare, cum ar fi limitarea metodelor de lucru zgomotoase, utilizarea tehnicilor de suprimare a prafului și interzicerea efectuării lucrărilor seara/dimineța devreme, în zilele de odihnă și în perioadele de sărbătoare legală – pot exista în continuare impacturi reziduale cauzate de zgomot și emisii de praf.

- Este important ca toți locuitorii din comunitățile prin care traseul traversează și cele adiacente, mediul de afaceri, utilizatorii terenurilor din preajma șantierului să fie informați în prealabil cu privire la începerea lucrărilor și să aibă acces la un mecanism de soluționare a reclamațiilor, pentru a semnaliza orice problemă (socială, de mediu, siguranță rutieră). Administrația Publică Locală este conexiunea primară cu părțile interesate.

- În timpul construcției, anumite secțiuni de drum vor fi închise temporar pentru a oferi spațiu corespunzător desfășurării lucrărilor conform planului de organizare a șantierului, ceea ce ar putea afecta fluxul normal de trafic. Va fi implementată o rețea de rute alternative, care vor fi comunicate în prealabil participanților la trafic, inclusiv detalii privind durata estimată a restricțiilor.

- Activitățile de reconstrucție, precum construcția de noi drumuri, lărgirea drumurilor de la 2 la 4 benzi sau reabilitarea drumurilor existente implică utilizarea permanentă sau temporară de suprafețe de teren aflate în proprietate publică sau privată. În astfel de cazuri, achiziția de terenuri se va realiza în conformitate cu legislația națională privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție, reabilitare, modernizare și extindere a drumurilor publice naționale aferente Proiectului.

LOT 1 CHIȘINĂU-PORUMBREI (M3 CHIȘINĂU - COMRAT - GIURGIULEȘTI – FRONTIERĂ CU ROMANIA, KM 10+000 – 44+350)

Descriere Lot 1: Are o lungime de aproximativ 34,4 km și este un drum existent și întreținut. Sectorul de drum investigat începe de la Chișinău km 10+000 până în satul Porumbrei km 44+350, cu patru benzi și o zonă mediană, și este clasificat în categoria tehnică I. Având un sistem rutier rigid din beton, construit acum puțin peste 35 de ani, necesită reabilitare și adaptare la cerințele traficului rutier actual și viitor, ținând cont de importanța drumului expres M3, parte a rețelei transeuropene TEN-T.

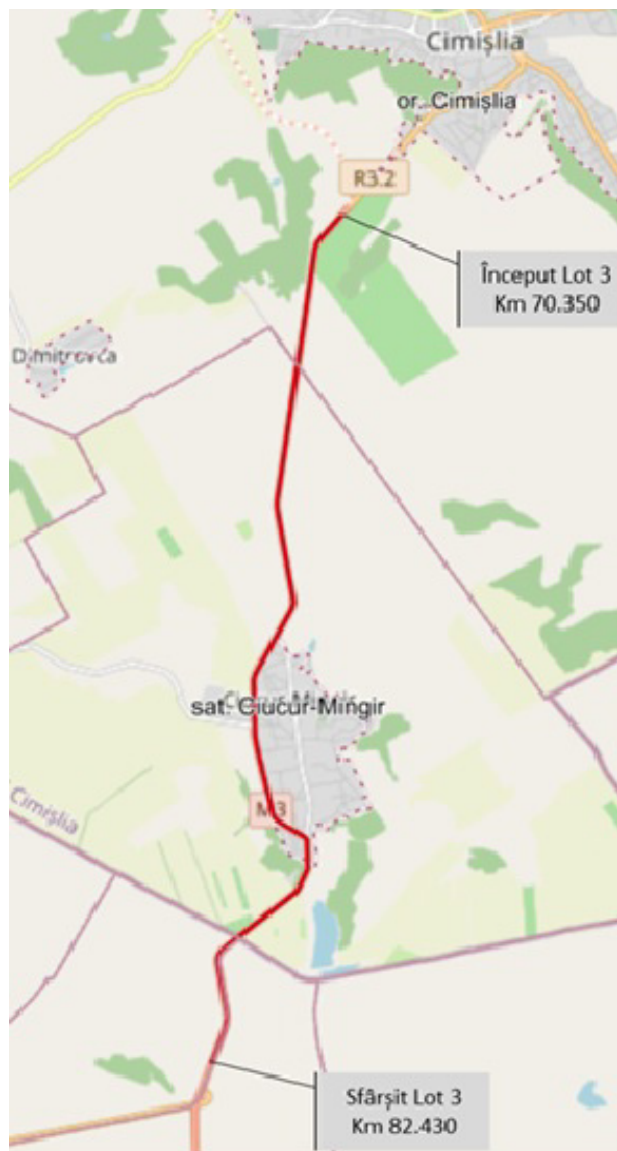
LOT 2 PORUMBREI-CIMIȘLIA (M3 CHIȘINĂU - COMRAT - GIURGIULEȘTI – FRONTIERA CU ROMANIA, KM 44+420 – 63+430) EXTINDERE DE LA 2 LA 4 BENZI KM 0.00 -19.010 ETAPA 2. (CATEGORIA A)

Despre Lotul 2: Prima fază a construcției autostrăzii Porumbrei-Cimișlia a fost lansată la 01.02.2019 cu finanțare prin contractul BEI RSP/W9/02, iar lucrările s-au finalizat la 21.10.2022. Execuție – 100%. Lucrările întregului proiect au fost împărțite în 2 faze: Faza 1 – a inclus și construcția terasamentului pentru 4 benzi și a carosabilului pentru 2 benzi. Lucrările efectuate în cadrul proiectului au inclus construcția unui drum nou cu suprafață din beton asfaltic, reabilitarea unui pod din apropierea satului Porumbrei, construcția a alte 7 poduri, 19 pasarele și canale de scurgere a apelor pluviale. De asemenea, pentru creșterea nivelului de siguranță a participanților la trafic, au fost instalate peste 1000 de indicatoare rutiere și au fost aplicate marcajele rutiere corespunzătoare cu cele mai inovatoare soluții pentru creșterea securității. Detalii despre proiect - harta.andsa.md. Faza 2 - prevede extinderea de la 2 la 4 benzi km 0+000 - 19+010 este parte a prezentului proiect. Lărgirea drumului la 4 benzi va eficientiza considerabil fluxul de transport și va elibera rutele locale de traficul greu. De asemenea, va reduce considerabil timpul de călătorie al șoferilor, iar cetățenii vor circula pe un drum proiectat și construit conform standardelor europene.

LOT 3 CIMIȘLIA – COMRAT (M3 CHIȘINĂU – COMRAT – GIURGIULEȘTI – FRONTIERA ROMÂNIA, KM 70+350 – 82+430 (L=12 KM)

Descriere Lot 3: Traseul are o lungime de aproximativ 12 km și este un drum existent și întreținut cu două benzi. Sectorul de drum investigat începe de la conexiunea cu viitoarea centură a orașului Cimișlia km 70+350 până la 82+430, asigurând astfel îmbunătățirea traficului, transportului de pasageri și al transportului de mare tonaj, care vor evita orașul Cimișlia, și care ajunge până la centura Comrat.

MECANISM DE ÎNREGISTRARE A RECLAMAȚIILOR

Implicarea eficientă a părților afectate și interesate poate îmbunătăți sustenabilitatea de mediu și socială a proiectelor, poate spori acceptarea proiectelor pentru finanțare și poate aduce o contribuție semnificativă la succesul proiectării și implementării proiectelor.

Implicarea părților afectate și interesate este cea mai eficientă atunci când este inițiată într-o etapă timpurie a procesului de dezvoltare a proiectului și este o parte integrantă a deciziilor inițiale ale proiectului și a evaluării, gestionării și monitorizării riscurilor și impacturilor de mediu și sociale ale proiectului.

Sunt planificate activități ample de implicare activități ample de consultare pentru a informa locuitorii din zona proiectului, utilizatorii terenurilor agricole adiacente, întreprinderile din raza proiectului și publicul larg, grupurile vulnerabile, inclusiv toate părțile afectate. Procesul de consultare publică se va desfășura prin consultarea preliminară și consultarea documentelor raportului de evaluarea a impactului social și de mediu, siguranța rutieră. Aceste activități includ întâlniri publice cu autoritățile locale, discuții în grupuri de lucru cu publicul, precum și asigurarea mecanismului de înregistrare a reclamațiilor în toate fazele proiectului.

Orice observații sau sugestii referitoare la aspectele de mediu, sociale, biodiversitate, siguranță rutieră, sănătate și securitate, vă rugăm să le trimiteți completând un formular de comentarii tipărit prin următoarele canale:

SECRETARIATUL APL (PRIMĂRIA)

- adresați-vă secretariatului primăriei din raza administrativă a subiectului reclamației sau incidentului.
- asigurați-vă că formularul a fost înregistrat cu număr de intrare în cadrul secretariatului primăriei

ADMINISTRAȚIA NAȚIONALĂ A DRUMURILOR S.A. (AND)

Linia verde: +37378337744 sau +37360477117
Email: cancelaria@andsa.md
Web: www.andsa.md
Adresa: mun. Chișinău, str. Bucuriei, 12A MD 2004, Republica Moldova

Confirmarea înregistrării reclamației - 7 zile, răspunsul la reclamație - 30 zile din data confirmării recepționării

FORMULAR DE RECLAMAȚIE

Nr. de referință:	
Nume Prenume *	
Date de contact *	Prin poștă (vă rugăm să introduceți adresa poștală)
Indicați prin ce metodă doriți să fiți contactat (adresă poștală, telefon, e-mail)	Telefon: _____ E-mail: _____
Descrierea incidentului/reclamației	Ce s-a întâmplat? Unde s-a întâmplat? Cui i s-a întâmplat? Care este rezultatul problemei?
Data incidentului/reclamației	
	Un singur incident/reclamație (data _____) S-a întâmplat de mai multe ori (de câte ori? _____) În proces (se întâmplă la moment _____)
Cum vedeți rezolvarea problemei/situației/ incidentului?	

* Nu este necesar să includeți numele sau datele de contact. Această informație este necesară pentru clarificări adiționale sau răspuns.

Semnătura _____

Data _____